

بازتاب حضور زن در متون تاریخی

(کلیله و دمنه، سیاستنامه و مرزبان نامه)

تالیف:

حسن عبداللہی نسب

سرشناسه: عبداللہی نسب، حسن، ۱۳۵۱-

عنوان و نام پدیدآور: بازتاب حضور زن در متون تاریخی (کلیله و دمنه، سیاستنامه و مرزبان‌نامه) / تألیف حسن عبداللہی نسب. مشخصات نشر: تهران: انتشارات ماهواره، ۱۴۰۰. مشخصات ظاهری: ۲۰۸ ص. ۲۱/۵×۱۴/۵
س.م. شابک: ۰-۴۲۲-۲۶۶-۹۷۸-۶۲۲-۰. موضوع: فهرست نویسی: فیاض‌یادداشت: کتابنامه. موضوع: زنان در ادبیات - Women in literature - موضوع: نصرالله منشی، نصرالله بن محمد، قرن ۶ق، کلیله و دمنه-موضوع: نظام الملک، حسن بن علی، ۴۰۸-۴۸۵ق. سیاست نامه -- نقد و تفسیر-موضوع: سعدالدین وراوینی، قرن ۷ق. مرزبان‌نامه -- نقد و تفسیر-موضوع: Sa'd al - Din al Varavini, 13th century. Marzban nameh -- Criticism and interpretation - Kahilah va Dimnah -- Criticism and interpretation - موضوع: کلیله و دمنه -- نقد و تفسیر - Women -- History -- تاریخ - زنان - تاریخ - interpretation-موضوع: زنان - تاریخ - Women -- History -- تاریخ فارسی -- قرن ۵-۷ق. -- تاریخ و نقد - Persian prose literature History and criticism 11-13th century -- رده بندی کنگره: ۰۹-PIR-رده بندی دیویی: ۰۰۸۳۵۲/۰۸۶-شماره کتابشناسی ملی: ۸۶۶۲۱۴۷-اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیاض

بازتاب حضور زن در متون تاریخی

(کلیله و دمنه، سیاستنامه و مرزبان‌نامه)

تألیف: حسن عبداللہی نسب

ناشر مجوز: تهران، ماهواره

نوبت چاپ: اول، زمستان، ۱۴۰۰

شابک: ۰-۴۲۲-۲۶۶-۹۷۸-۶۲۲-۰

تیراژ: ۱۰۰ جلد

قیمت: ۷۰۰۰۰ تومان

تماس با انتشارات: ۰۲۱۳۳۷۰۱۳۹۹-۰۹۱۰۶۱۹۵۵۰۳

mahvareh.pub@gmail.com

از شاعران و نویسندگان عزیز در زمینه چاپ آثار خود دعوت می‌شود

به مجموعه انتشارات بین‌المللی ماهواره بپیوندند.

مسئولیت صحت مطالب و پاسخگویی به شکایت‌های حقوق مادی و معنوی کتاب
بر عهده نویسنده است.

کلیه حقوق محفوظ است.

مقدمه

با توجه به باورهای دیرینه در نهاد ایرانیان در باب زن‌ستیزی و رسوخ فرهنگ عربی (زن‌ستیزی) که خود دلیل دیگری بر اینگونه نگاه به زن، جا دارد در بررسی دقیق و موشکافانه در کتب ادبی، تاریخی (قابوسنامه، مرزبان‌نامه، کلیله و دمنه) و کاوش قصه و داستان‌های مروی در این کتب نقش و جایگاه زنان را به دیده‌ی متفکرانه لمس و ابعاد و خفایایی آن را آشکار کرد در این میان زمانی زن به مثابه مادر در تارک این برگه‌های زرین یابش می‌یابد و گردونه‌ی تاریخ را با عظمت تدبیر به جلو می‌راند و زمانی به گونه‌ی انسان دست دوم در چارچوب خانه زندانی می‌گردد و همین جاست که غیبت زنان که یکی از بارزترین جنبه‌های بافت کتب ادبی و تاریخی ست، نمود پیدا می‌کند. بیش و کم در متون سیاستنامه و قابوسنامه و متون تاریخی دیگر آن زمان نشان چندان از زنان نیست و در حد اشارهای به زنان تنها محدود به مواردیست که در مقام مادر، همسر یا معشوق یکی از مردان محل اعتنا قرار می‌گیرند. حتی بسیاری از این اشارات هم امروز از نظر ما مدح شایسته به‌داند.

با این وجود در این داستان‌های کلیله و دمنه به تعداد نسبتاً کمی زن برمی‌خوریم که در خلال مطالب دیگری که در درجه‌ای از اهمیت قرار گرفته‌اند و بیشتر زنان در متون مذکور در نقش‌های مورد عنایت قرار گرفته‌اند که پر رنگتر از بقیه بود؛ مانند عقد معاهدات صلح، مسأله جانشینی سلاطین، سیاست نزدیکی با دول همجوار، از آنان نیز ذکر

مختصری به میان آمده است. جا دارد با کاوش مجدانه نقش و جایگاه زنان و تأثیر آنها بر عرصه‌ی اجتماع را به روشی دیگر گون مورد بررسی قرار دهیم که به یاری حق در این تحقیق عزم تهیه کننده بر آنست. در واقع به دنبال آنیم که بدانیم آیا شخصیت‌های زنان در متون کهن تأثیر دارند؟

www.ketab.ir

فهرست

عنوان صفحه

فصل ۱: مبانی حضور زن در ادبیات ۱

۱-۱- مقدمه ۲

۱-۲- فرهنگ و هویت جنسی ۳

۱-۲-۱- هویت جنسی و دیدگاه‌ها ۵

۱-۳- بازتاب زن در پیوند با جامعه‌شناسی ادبیات ۷

۱-۴- زن و فراز در طول تاریخ و فراز و نشیبها ۱۱

۱-۵- زنان معروف ۱۵

۱-۵-۱- دوره ایران باستان ۱۵

۱-۵-۲- دوره اسلامی ۱۸

۱-۵-۳- تضییع حقوق زنان و محدودش ساختن وجهه آنان ۲۰

۱-۶- زن در ادب پارسی ۲۲

۱-۷- حضور زنان در عرصه ادبیات ۲۵

۲۸	۱-۷-۱- بیبی خانم استرآبادی
۲۹	۱-۷-۲- حاجیه مریم خانم خاتون آبادی
۲۹	۱-۷-۳- تاج السلطنه
۳۱	شمس کسمایی
۳۱	۱-۷-۴- ژاله قائم مقامی
۳۳	۱-۷-۵- نیمتاج سلماسی
۳۴	۱-۷-۷- پروین دولت آبادی
۳۵	۱-۷-۸- پروین اعتصامی
۳۶	۱-۸- تبدیل زن سنتی به زن امروزی
۳۸	۱-۹- محوری مطرح شدن شخصیت زن در ادبیات معاصر
۴۰	۱-۱۰- نگاهی بر جایگاه زن و سیمای معشوق در فرهنگ ایران
۴۹	۱-۱۱- زن ستیزی در جهان
۵۵	۱-۱۲- زن ستیزی و تفکرات غلط
۵۶	۱-۱۳- تأثیر تفکرات غیر اسلامی در زن ستیزی
۵۷	۱-۱۴- زنان و اساطیر

فصل ۲: نگاهی بر انعکاس حضور زنان در متون کلاسیک مرزباننامه،

۶۲	قابوسنامه و در کلیله و دمنه
۶۲	مقدمه
۶۳	۲-۱- زن ستیزی در جهان
۶۹	۲-۳- زن ستیزی و تفکرات غلط
۷۱	۲-۳- تأثیر تفکرات غیر اسلامی در زن ستیزی

- ۷۲ ۴-۲- زنان و اساطیر
- ۷۵ ۵-۲- قابوس‌نامه و انعکاس زن
- ۷۷ ۱-۵-۲- انعکاس برابری در حرمت نگه‌داشتن برای پدر و مادر
- ۷۸ ۲-۵-۲- آیین زن خواستن
- ۸۱ ۳-۵-۲- ویژگی‌های زن
- ۸۳ ۴-۵-۲- ازدواج با زنان غریبه
- ۸۴ ۵-۵-۲- اهمیت دادن به روحیان زن و تربیت زن در جهت آرامش مرد
- ۸۴ ۶-۵-۲- عدم توجه به نیازهای زن
- ۸۶ ۷-۵-۲- برتری مادر بر همه چیز
- ۸۷ ۸-۵-۲- اندر عشقی، عاشقی و تمتع کردن
- ۸۸ ۹-۵-۲- خفتن و آسودن
- ۸۹ ۱۰-۵-۲- آیین جمع کردن مال
- ۹۰ ۱۱-۵-۲- برده خریدن و شرایط آن
- ۹۰ ۱۲-۵-۲- عیال نابکار، زن خواستار طلاق
- ۹۱ ۱۳-۵-۲- عدم اعتماد
- ۹۳ ۱۴-۵-۲- اندر دختر پروردن و آیین آن
- ۹۴ ۱۵-۵-۲- توجه به دوشیزگی
- ۹۵ ۱۶-۵-۲- به ازدواج در آوردن دختر
- ۹۶ ۱۷-۵-۲- اندر اندیشه کردن از دشمن
- ۱۰۰ ۱۸-۵-۲- امور جسمانی
- ۱۰۲ ۶-۲- کلیله و دمنه و انعکاس زن
- ۱۰۴ ۱-۶-۲- دوستی پدر و مادر
- ۱۰۵ ۲-۶-۲- زن در جایگاه فرمان‌بردار